

PAMPAŠKE TRAVE

Zelo velike trajnice ne sodijo v vsak prostor. Prav pridejo do izraza le, če niso utesnjene. Gledati jih je treba od daleč, sicer jih ne vidimo. S svojo impozantnostjo pa dajo marsikateremu vrtu ali javni zeleni površini posebno vrednost.

Pritlikava pampaška trava (*Cortaderia selloana* 'Pumila') v družbi jeseni cvetoče bakljaste lilije.

brez problemov. Tudi sadimo jo lahko kadarkoli, če imamo sadike vzgojene v lončkih. Če pa delimo star šop na več manjših, je to priporočljivo opraviti zgodaj spomladi, preden začne z novo rastjo. V hladnejši klimi pa je mlade rastline dobro pred zimo zavarovati z debelo plastjo listja na koreninah in še malo smrekovih vej položimo povrhu, da ne bodo vetrovi razpihali listja. To je sicer potrebno zlasti, če smo sadiko iz lonca posadili na prosto poleti ali šele jeseni, ker bo imela premalo časa, da bi korenine razvila v globino. Čez leto ali dve, ko se bo dobro vrasla, bo postala mnogo bolj trpežna in ne bo več potrebovala zimske zaščite, razen morda na kakem prav ostrem mrazišču. Tudi pomladanska saditev že omogoča, da se korenine do jeseni razvijejo dokaj globoko in njena odpornost na mraz je tako mnogo večja.

Pampaške trave (*Cortaderia selloana*) srečujemo v našem okolju že mnoga desetletja. Zaradi svoje trdoživosti, dolgega življenja in nezahtevnega vzdrževanja so se uveljavile že takrat, ko za bolj zahtevne trajnice Slovenci še nismo imeli posluha in jih pravzaprav tudi poznali nismo prav veliko. Že ime pove, da pampaška trava raste divje v s travo poraslih predelih Amerike, kjer občasno nastopijo tudi sušna obdobja. Tako je razvila in ohranila lastnost, da svoje korenine požene globoko v zemljo in tako črpa vodo iz globljih plasti, ko je na površini začne primanjkovati. Potrebuje torej globoka tla, ne mara pa, da se ob koreninah pozimi zadržuje voda. Zato marsikateremu gojitelju čez zimo enostavno odmre. Pa največkrat ne zaradi mraza. Bolj verjetno je, da je bila posajena v preveč glinasta tla.

Torej posaditi jo moramo v globoka, vendar odcedna tla. V toplih delih Slovenije uspeva prav brez problemov. Tudi sadimo jo lahko kadarkoli, če imamo sadike vzgojene v lončkih. Če pa delimo star šop na več manjših, je to priporočljivo opraviti zgodaj spomladi, preden začne z novo rastjo. V hladnejši klimi pa je mlade rastline dobro pred zimo zavarovati z debelo plastjo listja na koreninah in še malo smrekovih vej položimo povrhu, da ne bodo vetrovi razpihali listja. To je sicer potrebno zlasti, če smo sadiko iz lonca posadili na prosto poleti ali šele jeseni, ker bo imela premalo časa, da bi korenine razvila v globino. Čez leto ali dve, ko se bo dobro vrasla, bo postala mnogo bolj trpežna in ne bo več potrebovala zimske zaščite, razen morda na kakem prav ostrem mrazišču. Tudi pomladanska saditev že omogoča, da se korenine do jeseni razvijejo dokaj globoko in njena odpornost na mraz je tako mnogo večja.

Pampaška trava je v milejši klimi zimzelena, kjer pa je bolj mrzlo, ji listi čez zimo odmrejo. Poškodovane liste spomladi porežemo, vendar je tu potrebno nekaj previdnosti. Ker so listi ostri, si marsikdo olajša spomladansko obrezovanje z nahrbtno kosilnico ali podobnim orodjem. Najhitreje in najlažje je odrezati ravno, kakih 40 ali 50 cm nad zemljo. Vendar je takšno obrezovanje napačno in z njim povzročimo, da sredina razraščene šopa odmre in se novi listi in kasneje cvetovi razvijejo le po robovih šopa. Obrezovati je potrebno tako, da po obrezovanju ostane za nami polkrogla, vsi ostanki listja, tako stranski, kot vršni pa ostanejo dolgi kakih 40-50 cm, pri zelo mladih rastlinah tudi manj. Poškodovati ne smemo listnih nožnic, baze iz katere izraščajo listi na novo. Če so listi ostali do pomladi lepi in nepoškodovani, jih tudi spomladi ni potrebno obrezovati.

Zgodnja sorta pampaške trave (Cortaderia selloana) z velikimi cvetovi izrazito bele barve.

Cvetovi pampaške trave se razvijejo jeseni in ostanejo marsikdaj lepi do pomladi. Greh bi jih bilo odstranjevati, dokler so lepo. Le tiste, ki jih je poškodoval močan veter ali neurja, bomo sproti odstranili, ostale pa kar pustimo in ob njih uživajmo, dokler bodo pač zdržali. Kadar je cvetov veliko, seveda lahko kakšnega odrežemo za zimski šopek, ali bolje rečeno, za zimsko dekoracijo notranjih prostorov. Za te namene je treba cvetna stebela odrezati, čim se pojavijo in ne čakati, da dozori. Takoj, ko jih posušimo v senci, jih utrdimo z lakom za lase, da se ne bodo prehitro začela osipati.

V zadnjem času se na trgu pojavlja več različnih sort pampaške trave in tudi sadike iz različnih načinov vzgoje. Treba je vedeti, da ne zacvetijo vse sorte enako zgodaj. In za centralno Slovenijo so primerne le tiste bolj zgodnje, ker za cvetenje poznih sort hitro zmanjka jesenske toplote, potem pa se pritožujemo, da nam veliki šopi listja ne dajo cvetja. Tudi sadike, vzgojene iz semena, leta in leta ne zacvetijo. Tiste, vzgojene z delitvijo pa zacvetijo, čim se sadika dovolj ojača, običajno že v dveh ali treh letih, včasih pa še prej.

Rožnate sorte pampaške trave so na reklamnih slikah lahko zelo lepe. Vendar so rožnate le, ko se cvetovi odpirajo, potem pa postanejo umazano rjave barve in niso niti beli, kaj šele rožnati. Pritlikava pampaška trava (Cortaderia selloana 'Pumila') je bolj nizke rasti, doseže le kakih 80-90 cm in tudi njeni cvetovi so nekoliko manjši od visokih sort. Velja pa za bolj zgodnjo in za posebno odporno na mraz, zato je ta sorta posebno primerna za hladnejše kraje.

Vse pampaške trave pa gotovo sodijo med tako imenovane soliterne trajnice, ki jih lahko sadimo tudi kot posamezne, zelo atraktivne in od daleč vidne vrtno rastline.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.